

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра **_фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030508 Фінанси і кредит

на тему: **«Оцінка фінансового стану страхової компанії»**
(назва теми)

Виконавець:

студент **_ФФБС_____** факультету
Граждан Валерія Вячеславовна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

Старший викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Бондаренко Павло Валерійович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Сучасний стан вітчизняного страхового ринку вимагає від керівників та менеджерів страхових організацій прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності, коли діяльність страхових організацій перебуває під впливом ризиків внутрішнього та зовнішнього характеру. Фінансові проблеми, які виникають у страховиків, досить часто зумовлені відсутністю у керівництва чітких стратегічних цілей розвитку, недосконалістю поточних і перспективних фінансових планів, несвоєчасним реагуванням на негативні фактори. Як наслідок, у страхових організацій виникають труднощі з визначенням прогностичної фінансової стійкості, основних чинників зовнішнього та внутрішнього впливу на неї, а також із здійсненням моделювання можливих сценаріїв їх розвитку, особливо в умовах економічної нестабільності.

Мета дослідження даної роботи є обґрунтування теоретичних аспектів стабільності фінансового стану страхової компанії .

Завдання дослідження:

- сутність та характеристика фінансового стану страхової компанії;
- структура фінансового стану страхової компанії;
- державний нагляд за фінансовим станом страхової компанії;
- характеристика складу, структури і динаміки фінансових ресурсів ПрАТ «СК «АХА Страхування»;
- оцінка основних показників фінансового стану ПрАТ «СК «АХА Страхування»;
- оцінка фінансової стійкості та платоспроможності ПрАТ «СК «АХА Страхування»;
- економіко-математичне модулювання банкрутства на прикладі ПрАТ «СК «АХА Страхування»;
- характеристика шляхів поліпшення фінансового стану ПрАТ «СК «АХА Страхування»;

- розгляд зарубіжного досвіду забезпечення платоспроможності страхових компаній.

Об'єкт дослідження виступає процес оцінки діяльності страхової компанії.

Предмет дослідження є теоретичні основи оцінки фінансового стану страхової компанії.

Методи дослідження У роботі використані загальнонаукові методи емпіричного та теоретичного дослідження, зокрема: аналізу і синтезу, узагальнення, системного аналізу, методи статистичного аналізу, методи порівняння, групування та графічний метод. Обробка даних здійснювалася з використанням сучасних комп'ютерних технологій.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (___ найменувань) та ___-х додатків. Загальний обсяг роботи становить ___ сторінок. Основний зміст викладено на ___ сторінках. Робота містить ___ таблиць, ___ рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні основи фінансового стану страхової компанії**» розглянуто сутність та характеристика фінансового стану страхової компанії; фінансова складова капіталу страхової компанії; державний нагляд за фінансовим станом страхової компанії.

У другому розділі «**Оцінка фінансового стану ПрАТ «СК «АХА Страхування»**» проаналізована характеристика складу, структури і динаміки фінансових ресурсів ПрАТ «СК «АХА Страхування», оцінка основних показників фінансового стану ПрАТ «СК «АХА Страхування», оцінка фінансової стійкості та платоспроможності ПрАТ «СК «АХА Страхування», економіко-математичне моделювання оцінки страхової компанії ПрАТ «СК «АХА Страхування»

У третьому розділі «Напрямки удосконалення управління фінансовим станом на прикладі ПрАТ «СК «АХА Страхування»» запропоновано шляхи поліпшення фінансового стану ПрАТ «СК «АХА Страхування», зарубіжний досвід забезпечення платоспроможності страхових компаній

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Сьогодні на страховому ринку України спостерігається тенденція оптимізації структури і управління, та переходу від докризового ажіотажного зростання і кризового падіння до фази стабілізації та концентрації. В таких умовах компанії змушені конкурувати за рахунок скорочення витрат: страховим компаніям доводиться йти з найбільш збиткових сегментів ринку, закривати неприбуткові відділення. Зважаючи на такі ринкові обставини страхові компанії починають здійснювати страхові операції через мережу інтернет, розвиваючи онлайн-страхування. В цілому онлайн-страхування становить лише приблизно 1 % від усієї кількості продажів на ринку, проте в різних компаніях цей показник різниться. Основною проблемою українського ринку страхування залишається недорезервованість. На сьогоднішній день, зважаючи на нестабільність економіки в країні, актуальними є питання діагностики банкрутства страхових компаній та критерії імовірності фінансової кризи в страховій компанії.

За статистичними даними офіційного ресурсу Нацкомісії з регулювання сфери ринків фінансових послуг, можна сказати, що на даний час актуальною є тенденція зниження кількості компаній страховиків: 404 ліцензовані страхові компанії на початку 2014 року, 385 — на початку 2015 року та 352 — на початку 2016 року.

Загальна кількість страхових компаній станом на 30.06.2018 становила 291. Кількість страхових компаній продовжує скорочуватись, так станом на

30.06.2018 порівняно з аналогічною датою 2017 року, кількість компаній зменшилася на 9 СК, а порівняно з 2016 р., зменшилася ще на на 27 СК.

В 2017 році у порівнянні з 2016 роком на 8 261,5 млн. грн. (23,5%) збільшився обсяг надходжень валових страхових премій, обсяг чистих страхових премій збільшився на 2 030,6 млн. грн. (7,7%), збільшилась кількість укладених договорів страхування на 6011,7 тис. одиниць (або на 3,3%). З цього випливає і ріст обсягу валових страхових виплат/відшкодувань на 1 697,3 млн. грн. (19,2%).

Якщо детально проаналізувати економічну ситуацію в державі, то стає – зрозуміло, що дане зниження активності є цілком виправдане. Адже, крім поглиблення кризової ситуації військового конфлікту на Донбасі, не менш гостро постає проблема недоопрацьованого законодавства в цьому напрямі. Як доказ останнього виступає вже багатомісячний розгляд нової редакції Закону України «Про страхування», впровадження якого є важливим кроком в регулюванні страхових відносин у сучасних реаліях. Дана версія відомого закону передбачає обов'язкове медичне страхування, прозору фінансову звітність гравців страхового ринку, розвиток та активне впровадження страхування життя, неухильне дотримання регуляторів інших видів страхування тощо. Отже, прийняття даної редакції Закону забезпечило б більш прозорі відносини між учасниками фінансового ринку.

Крім даних проблем галузі, також можна зазначити інші, не менш важливі фактори негативного впливу на розвиток страхування в Україні:

- Відсутність регуляції страхового покриття майнових цінностей, яке перебуває в ролі застави в комерційному банку;
- Низький рівень обов'язкового контролю автовласників на наявність в них полісів цивільно-правової відповідальності;
- Відсутність регуляторного механізму щодо недопущення ситуації демпінгу на страховому ринку;
- Надмірне дискримінаційне оподаткування страховиків щодо курсових різниць та інвестиційного доходу.

Ще однією загрозою для здорової конкуренції страхового ринку можна вважати тенденції щодо монополізації, які останнім часом стрімко розвиваються.

Як видно з наведених фактів, українська страхова система потребує негайного втручання з боку держави у вигляді вдосконаленого регулярного законодавства. Але навіть попри таку велику кількість недоліків все ж спостерігаються деякі позитивні зрушення, серед яких:

- Спад страхування у зв'язку з сучасною кризою сприятиме в майбутньому розвитку нових ніш та використання якісно нового рівня сервісу;
- Тенденції до монополізації обіцяють принести стабілізацію на даному ринку та відповідне оновлення регуляторного законодавства;
- Після завершення кризи та встановлення стабілізації, на страховому ринку залишаться тільки найсильніші гравці, а це сприятиме надійності надання послуг та відповідному підвищенню довіри в населення.^[14]

.2. . За результатами 2018 року АХА зібрала 1 891 481 тис грн. страхових премій, ідо на 13% перевищує розмір премій зібраних за 2017 рік.

Стійку тенденцію до скорочення розміру статутного капіталу компанії в євровому еквіваленті з 42,2 млн. євро у 2003 р. до 9,2 млн. євро у 2016 р.

У 2016 р. оборотні активи зросли на 16 %, а короткострокові зобов'язання зменшилися на 10 %. Тоді ж як зниження коефіцієнту забезпеченості власними оборотними коштами у 2014 р. порівняно з 2013 р. пояснюється зростання зобов'язань на 98 %.

Протягом 2013-2016 рр. загальна оцінка фінансової стійкості компанії коливалася в межах «2,84-3,28», тобто показники страховика є нижчими за середній рівень. Найбільший негативний вплив на інтегральну оцінку зробив зворотній коефіцієнт платоспроможності (107,1-139,0 %) і коефіцієнт незалежності від перестраховування (95,2-97,0 %), а також відношення чистих страхових резервів до капіталу (82,8-105,8 %). Отже, ПрАТ «СК «АХА Страхування» повинна переглянути, по-перше, свою структуру капіталу. Адже хоч перевищення зобов'язань страховиків над власними ресурсами є

специфічною особливістю страхової діяльності в цілому, проте їх співвідношення повинно бути обґрунтованим. По-друге, перестраховання – є одним із методів забезпечення фінансової стійкості страховика, однак, як ми бачимо, ПрАТ «СК «АХА Страхування» застосовує даний механізм досить обмежено, а тому цей момент потребує доопрацювання